

ώρα τὸν ἑαυτὲ μου. Ἦξερα πὼς εἶμαι εἰς φτωχοί, πὼς ἔπρεπε νὰ δουλεύω ἄνθρωπος γιὰ νὰ ζήσῃ, πὼς γι' αὐτὸ δούλευε ἡ μάνα μου, καὶ πὼς σὰ μεγαλώσω θὰ δουλεύω κ' ἐγώ. Δηλαδή, τῶς καὶ ἡξερα πὼς κάθε βράδυ βασιλεύει ὁ ἥλιος καὶ βουτάει στὸ πέλαγο. Τὸ γιατί τοὺς δὲν τὸ ἀπείκαζα· τὸ γιατί γλυκοχαράζει κατόπι, καὶ αὐτὸ ὄχι πάντα. Στὰ παιδικήσια τὰ χρόνια τὰ παίρνομε καθὼς φαίνονται ὅλα. Ζουγραφίες μαζεύουμε καὶ τίποτις ἄλλοι. Μὰ αὐτὸ δὲν πάει νὰ πῇ καὶ πὼς δὲ νοιώθουμε κόσμο. Παιδί δὲν εἶναι ποὺ δὲ σκαρώνει ἕνα μικρόκοσμο γύρω του, μὲ τοὺς φίλους του, μὲ τοὺς ἐχτροὺς του, ἄλλους νὰ τοῦ ζητοῦνε δανεικά, ἄλλους νὰ τονε ζηλεύουν, ἄλλους νὰ τὸν κατατρέχουν, καὶ ἄλλους νὰ τονε διαφεντεύουν. Παιδί δὲν εἶναι ποὺ δὲν ἔχει τίς συλλογές του, τίς πίκρες, τίς στενοχώριες. Ποιὸς δὲ θυμάται σπᾶσιμο παιχνιδιού, φταίξιμο ποὺ δὲν κρύβεται, ποιὸς δὲν ἐνοίωσε κορτερό μαχαίρακνι στὴν καρδιά του σὰν ἐφυγε κανένας ἀγαπημένος ἀπὸ τὸ σπίτι, ἢ καὶ ἀπὸ τὴ γειτονιά; Ἐγὼ τονε θυμοῦμαι ἀκόμη τὸ φίλο μου τὸ Ζανούλη σὰν ταξίδευε γιὰ τὴν Ἰμπρο μὲ τὸν πατέρα του. Ράγιζε ἡ καρδιά μου. Εἴτανε βράδυ δὲ μὲ πλάκωσε ἡ θλίψη αὐτή. Ἡ Ἀννούλα συγύριζε τὸ τραπέζι καὶ τραγουδοῦσε τὸ καινούριο τραγούδι τῆς Λενιώς τοῦ Καλαφάτη. Κ' ἡ μάνα, γιὰ νὰ μὲ κάμῃ νὰ λησμονήσω τὸν πόνο μου, ἄρχισε νὰ μοῦ δηγᾶται τὴν ἱστορία τοῦ τραγουδιοῦ. Μοῦ παράστηνε κάτι Τούρκους ποὺ ἔρχονται ἀπὸ τὴν Ἀνατολή καὶ φέρνουνε χαλασμό. Πατοῦνε σπῆτια καὶ πύργους, σκοτώνουνε χριστιανοὺς, κλέβουν τὰ παιδιὰ τους, καὶ τὰ παίρνουνε στὴν Ἀνατολή καὶ τὰ τουρκέβουν. Σὰν πέτρες ἐπεφταν αὐτὰ τὰ λόγια στὸ μικρὸ μου κεφάλι. Ἐσχῶ τὴν ἱστορία τῆς Λενιώς, καὶ ἀρχίζω καὶ ρωτῶ χίλια ἄλλα πράγματα. Γιατί τοὺς ἀφίνουμε τοὺς Τούρκους καὶ τὰ κάμνουν αὐτὰ; Πὼς δὲ λέμε τοῦ Δεσπότη νὰ τοὺς παιδέψῃ; Καὶ σὰν τουρκέβουν, τί γίνονται τὰ παιδιὰ; Κ' ἡ μακαρίτισσα μοῦ τὰ ξηγοῦσε ὅλα μὲ ὑπομονή, πὼς αὐτοὶ εἶναι πιώτεροι ἀπὸ μᾶς, πὼς εἶναι ἀφεντάδες αὐτοὶ, πὼς ἐμεῖς ἄλλο φίλο δὲν ἔχουμε παρὰ τὸ Θεὸ, καὶ ὁ Θεὸς θὰ μᾶς γλυτώσῃ μιὰ μέρα ἀπὸ τοὺς Τούρκους, καθὼς μᾶς γλύτωσε ἀπὸ τὸ θανατικὸ πρόπερι.

Μὲ θεράπευε ἡ προφητεία αὐτή. Ὁ Θεὸς θὰ μᾶς γλυτώσῃ. Ἕνα φύσημα, καὶ θὰ τοὺς πετάξῃ ὅλους στὴ θάλασσα. Ἐμεῖς θὰ καθούμαστε στὰ μιντέρια, καὶ αὐτοὶ θὰ πετοῦν καὶ θὰ φεύγουν.

πιά λέξη. Ἐβγαλε τὴν μπροστέλλα του, βούτηξε δὴ τρεῖς φορές τὰ χέρια στὸ καδὶ καὶ νίφτηκε. Φόρεσε μετὰ τὸ σκούφο του, κ' ἔφυγε, χωρὶς νὰ μιλήσῃ σὲ κανένα.

Μὲ τὰ χέρια στὶς μπροστινὲς τσέπες τοῦ παντελονιοῦ του, τὸ κεφάλι σκυφτό, πῆρε τὸ δρόμο γιὰ τὸ σπίτι του. Τρεῖς δεκάρες εἶχε στὴν τσέπη καὶ τὸν περίμενε λεχώνα γυναίκα καὶ τέσσερα μικρὰ παιδιὰ. Τί νὰ τίς πρωτοκάνῃ!

Πήγινε συλλογισμένος.

Ποῦ νὰ γύρῃ, ποῖα πόρτα νὰ χτυπήσῃ. Καὶ νὰ μὴ δούλευε, δὲν τὸν ἐνοιαζε· μ' αὐτὸς δὲ σκόλασε μὴτε μιὰ μέρα. Ἀπ' τὴν αὐγὴ ὧς τὸ βράδι ψηνόταν' ἐκείδ' αὐτὸν καμίνι γιὰ τὸ ψωμί, καὶ νὰ, ποῦρθε Λάμπρη καὶ ψωμί δὲν εἶχε. Μὴ χειρότερα!

Καμμιὰ φορὰ ἔφτασε σπῆτι του. Ἐσπρωξε τὴν πόρτα καὶ μπῆκε. Τὰ παιδιὰ, ποὺ πλίζανε μὲ τὸ γατάκι, τάφησαν καὶ τρέξαν ἀπάνω του γελαστά. Ἄλλο τοῦ τραβοῦσε τὸ σάκκο, ἄλλο τὰ χέρια τὰ μικρότερα τοῦ ἀγκαλιάζανε τὰ πόδια.

Τὰ χαίιδεψε, ἔτσι δὲ, μὲ τὸ χέρι του, μὰ δὲν μπόρεσε νὰ τοὺς πῇ οὐτ' ἓνα καλὸ λόγο.

Λίς καὶ τὸ φαρκί του ὄχι σφαλισμένο τὸ στόμα. Τράβηξε ἴσα στὸ κρεβάτι ποὺ εἴτανε ξαπλω-

— Ὡς τόσο τί τὴν ἔκαμαν τὴ Λενιώ; ρωτῶ ἄξαφνα.

Ἐκείνη τὴν ὥρα, νὰ καὶ μπαίνει ὁ γερο-Βασίλης. Ὁ γερο-Βασίλης εἶχε παρμένο ἀποκοπὴ τὸ χτήμα μας στὴν ἀγαπημένη αὐτὴ τὴν ἐξοχὴ ποὺ περνῶ τώρα τὰ γερατειὰ μου, καὶ ποὺ τὴ λένε Μεσοδοῦνι. Ἐρχότανε συχνὰ τὸ βράδυ, καὶ δειπνοῦσε μαζί μας. Πρόσχαρος γέρος, λίγα λόγια μὲ ξένους, πολλὰ μὲ δικούς. Μποροῦσε νὰ περδήξῃ σὲ πηγάδι γιὰ νὰ γλυτώσῃ σκυλὶ, μὰ εἴτανε καλὸς καὶ νὰ ξαντερῶσῃ κλέφτη, ἂν τὸν ἐπιανε στάμπέλι. Κατοικοῦσε στὸ χτήμα, στὸ ἴδιο μέσα τὸ καλὸ ποὺ γράφουνται αὐτὲς αἱ φυλλάδες, χτισμένο σὲ χρόνους ποὺ δὲν τοὺς ἔφταξε μὴτε καίνας. Καὶ τώρα ποὺ εἴτανε χειμῶνας, ἀνέβαινε στὸ χωριό. Ἐτρωγε, κουβέντιαζε, κ' ὕστερα πλάγαζε. Καὶ τὸ πρῶτ', πρὶ νὰ φέξῃ, εἴτανε φευγάτος μὲ τὸ ζεμπιλὶ του.

Ἐμπαινε λοιπὸν ὁ Βασίλης ἐκείνη τὴ βραδιά, καὶ ἀπὸ τὸ συνηθισμένο του πιδ γελαζόμενος. Εἴτανε καλὸς ψαράς, καὶ θαρρέφαμε πὼς ἡμᾶς ἔφερνε μεγάλη ἀρμαθία σαργούς. Μὰ τὸ ζεμπιλὶ ἄλλο ἀπὸ μαῦρες ἐλιές δὲν εἶχε.

— Τί τρέχει, γέρο, καὶ μᾶς ἔρχεσαι ἀπόψε τόσο χαρούμενος; ρωτᾷ ἡ μάνα.

— Τὴν βρήκα τὴ Λενιώ καὶ τὴν ἔφερα πίσω ἄρρωστη καὶ χλωμὴ, ἀδυνατισμένη, μὰ ἀπείραχτη καὶ τιμημένη σὰν τὴ δροσιὰ πᾶς στὸ φύλλο. Ὁ Θεὸς τῆς ἔστειλε τὴν ἀρρώστια καὶ τὴν γλύτωσε ἀπὸ τὰ καταραμένα τους νύχια. Δέκα μέρες βασανίζοντανε στοῦ Καρὰ Μεχμέτη τὴν κούλα, ποὺ τὴν φυλάγαν κρυμμένη ὥσπου νὰ γιάνῃ, μὰ πῆγαινε ἀπὸ τὸ κακὸ στὸ χειρότερο. Ἐτρεμε μερονυχτὶς σὰ νὰ εἴτανε μαγεμένη. Μὰ ἐγὼ θαρρῶ πὼς εἶχε τὴν Παναγιά μέσα της καὶ τὴν βοηθοῦσε. Εἴπανε νὰ τὴν ξεκάνουνε, μὰ τὸ εἶχαν προσταγὴ ἀπὸ τὸν ἀφέντη τους νὰ μὴν τὴν ἀγγίξουν ὥσπου νάρθῃ στὸ δικό του χαρέμι. Φωνάζουνε λοιπὸν τὸν ἅγιο τους τὸν Ντεντέ νὰ τὴ διαβάσῃ καὶ νὰ τὴν γιατρέψῃ. Τὴ βλέπει ὁ Ντεντέ καὶ λέει πὼς αὐτὴ γιατρεμὸ δὲν ἔχει, γιατί κρατᾷ Τιμίο Εὐλό ἀπάνω της, ποὺ θὰ τὴ φυλάξῃ μισοζώντανη ὥσπου νὰ γυρίσῃ σπῆτι της. Αὐτὸς δὲν τολμοῦσε νὰ τὰγγίξῃ τὸ Τιμίο Εὐλό, κ' εἶπε καὶ τοὺς ἄλλους νὰ μὴν τὰγγίξουνε, γιατί θὰ γίνονε σκόνῃ ἐκεῖ ποὺ στέκουν. Τὴν παίρνουνε λοιπὸν τὴ Λενιώ βράδυ βράδυ καὶ τὴ βγάζουν ἔξω, καὶ τὴν ἀφίνουν ἴσια ἴσια κοντὰ στ' ἀμπέλι μας, στὴν ἀμρογιαλιά. Ἐγὼ τότες ἀκούγω κλάματα, καὶ πᾶν νὰ δῶ τί τρέ-

μένη ἡ γυναίκα του καὶ στάθηκε πάνω ἀπ' τὸ κεφάλι της.

— Καλῶς τονε, ἀκούστηκε φωνὴ ἀδύνατη κάτω ἀπὸ τὸ πάπλωμα.

— Τί κάνεις; τὴ ρώτησε καίνας.

— Καλὰ. Θές νὰ σηκωθῶ;

— Ὁχι, κάτσε φτοῦ.

Τὴν ὥρα κείνη τὸ μικρὸ ποὺ κοιμότανε δίπλα στὴ μάνα του ἄρχισε νὰ κλαίῃ. Σὰ νιαούρισμα γάτας εἴταν ἡ φωνὴ του καὶ ξέσκιζε τὴν καρδιά τοῦ μαστρο-Μαθιῶ.

— Γιατί κλαίει; ρώτησε.

— Πεινάει, τάποκρίθηκε ἡ γυναίκα, καὶ γὼ δὲν κατεβάζω γάλο.

Ἡ μάνα πεινοῦσε καὶ τὸ παιδί ἀδίκ' ἀποκεμνιότανε στὸ βυζὶ της.

Στερεμένη βρύση.

Κι ὁ διαβάτης, ξεπερνώντας τὸν ἀτέλειωτο κάμπο μὲς τὸ μεσημεριανὸν λιοπύρι, ἀνέβαινε βιαστικὰ τὸν κουραστικὸν ἀνήφορο μὲ τὰ μάτια κερφωμένα στὴ φουντωτὴ λεύκα. Κεῖδ' αὐτὴν ἰζὰ τῆς ἀνὰβρυζεν ὧς τὰ προχτὲς λίγο, μὰ δροσερὸ νεράκι. Τώρα τὴ βρῖσκε ξερή.

Ὅστε λέξη δὲν ἔβγαλ' ἀπὸ τὸ στόμα του ὁ

χει. Χώνουμαι ἀνάμεσ' ἀπὸ τίς καλαμιές, σκύδω, καὶ τί νὰ δῶ! Τὴ Λενιώ τοῦ Καλαφάτη! Τὴν ἀνέβασ' ἀπὸ τὸν τοῖχο κρυφὰ κρυφὰ. Δὲν ἦξερ' ἀκόμα τ' ἔτρεχε. Θάρρεφα πὼς τοὺς ξέφυγε ἡ μικρή. Τὴν πῆρα στὸ καλὸ, καὶ ρωτώντας τὴν ἔμαθ' αὐτὰ ποὺ σὰς εἶπα. Μοῦ τᾶλεγε κλαίγοντας. Δὲν τὸ καλοπίστευα πὼς ἔδλεπα τὴ Λενιώ. Καὶ σὰ συλλογιόμουν ἀπὸ τί Κόλαση γλύτωσε, ἀνέβαινε μεγάλος κόμπος ἐδῶ στὸ λαιμό μου καὶ μ' ἔπνιγε. Ὡς τόσο σκοτεινίασε, κ' εἴταν ὥρα νὰ τὴν φέρω καὶ στὸ χωριό. Τράβηξα ἀγάλι' ἀγάλια, μὲ τὴ Λενιώ στὸν ὦμο, δώδεκα χρόν' ἀπὸ τὸν μαρμαρένιο λουλούδι. Ἀκόμα ἔτρεμε, μὰ ὄχι πολὺ. Τῆς εἶχα δώσει καὶ μιὰν ἀλυσσάκιὰ στὸ καλὸ. Νά! ἀκούτε; ἀνοίξετε τὸ παράθυρο ν' ἀκούστε.

Κι ἀνοίξε ἡ μακαρίτισσα τὸ παράθυρο, καὶ τρέξαμε ἡ Ἀννούλα καὶ γὼ κατόπι της, καὶ ὁ γερο-Βασίλης μαζί μας, καὶ σκύφαμε, καὶ ἀκούσαμε στὸ βαθὺ τὸ σκοτάδι φωνές, τσιριχτὰ, κλάματα, γέλια, κάθε λογῆς ταδατούρι κατὰ τὸ σπίτι τοῦ Καλαφάτη. Κλείσαμε τὸ παράθυρο καὶ καθίσαμε πάλι μέσα. Ἡ μάνα μου εἴτανε κατὰχλωμη. Ἡ Ἀννούλα ἀναρρουφοῦσε. Ὁ γέρος μὲ πῆρε στὰ γόνατά του καὶ μοῦ ἄρχισε ἄλλα λόγια. Κάτι πρέπει νὰ κατὰλαβε ἀπὸ τὴ θωριά μου ὁ γέρος. Στρεφογύριζε ὁ νοῦς μου, θαρροῦσα πὼς σηκώθηκαν οἱ πεθαμμένοι, καὶ πέθαναν οἱ ζωντανοί. Οἱ φωνές ἐκείνες ἀπὸ μακριὰ, μὲς στὸ σκοτάδι τῆς νύχτας, ὕστερ' ἀπὸ τέτοια δῆγηση τὸ κόψανε σὰ γάλα στὸ αἷμα μου. Τίποτις ἄλλο δὲ θυμοῦμαι τῆς βραδιάς ἐκείνης παρὰ πὼς μὲ σήκωσαν καὶ μὲ βάλανε στὸ κρεβάτι.

(Ἀκολουθεῖ)

ΑΡΓΥΡΗΣ ΕΦΤΑΛΙΩΤΗΣ

ΔΗΜ. Π. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΤΗΝ ΟΞΩΠΟΡΤΑ

ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΣΚΗΝΗ

Καλλιτεχνικὴ ἐκδοσις τοῦ «Σεράπιου» τῆς Ἀλεξάνδρειας, μὲ τὴν εἰκόνα τοῦ συγγραφέα.

Ποιῦνται στὰ γραφεῖα τοῦ «Σεράπιου» (Revue «Serapion». Alexandrie — Egypte) φρ. 5. Γιὰ τοὺς συνδρομητάδες τοῦ «Σεράπιου» καὶ τοῦ «Νουμά» φρ. 3.

μαστρο Μαθιῶς. Δὲν ἀναστένανε. Μόν' ἀπλωσε τὸ χέρι του στὸ τραπέζι, πῆρε τὸ μπρίκι καὶ βγήκε. Ἡ πόρτα ἔμειν' ἀνοιχτὴ καὶ ἡ γυναίκα του τὸν ἀκολουθοῦσε μὲ τὰ μισοσβημένα μάτια της ὡς τὸ δρόμο.

Λίγο παρακάτω εἴτανε ἕνα γαλατάδικο· μπῆκε μέσα καὶ γύριψε νὰ τοῦ δώσουν δεκαπέντε λεπτῶν γάλα. Μὰ ὁ γαλατᾶς κοντοστᾶθηκε καὶ τὸν κοίταξε.

— Δίντε λοιπὸν καὶ βιάζουμε, τοῦ λέει ὁ μαστρο Μαθιῶς.

Ὁ γαλατᾶς τὸν ξανάειδε, σὰ νὰ μὴν πιστεῖς σ' ὅτι τοῦλεγε. Ἐπειτα πῆρε τὸ μπρίκι, ἔβαλε ὡς τὴ μέση γάλα καὶ τοῦ τὸδωσε.

— Βρὲ ποὺ καταντήσαμε! — γυρίζει καὶ λέει ὁ γαλατᾶς σ' ἕνα φίλο του, ποῦ τυχερὸν εἶναι μέσα στὸ γαλατάδικο. — Μίγ' αὖθις καὶ τρῶνε γάλα.

Ὁ μαστρο Μαθιῶς δὲν ἀκουσε τὰ λόγια αὐτά, γιατί εἶχε βγῆ ἀπ' τὸ μαγαζὶ καὶ τραβοῦσε στὸν ἀντικρινὸ φούρνο. Πῆρε καὶ ἀπὸ καὶ δεκαπέντε λεπτῶν ψωμί καὶ ξαναγύρισε σπῆτι του.

Τὰ παιδιὰ δὲν παίζανε πιά, κλαίγανε. Ἀπ' τὸ πρῶτ' νηστικὰ περίμεναν τὸν πατέρα τους καὶ σὰν τὸν εἶδαν νὰ μπαίνει μ' ἀδειανὰ τὰ χέρια καὶ νὰ